

אוטם שריר הלב, מחלות מקצוע ופטור ממס הכנסה על רקע רפואי

פגיעה או מחלה בלב מצריכה כמובן טיפול רפואי הולם, אולם בצד הטיפול הרפואי והשיקומי, חשוב להיות מודעים לזכויות שעשויות לצמוח ממצב זה ולהיקפן // עו"ד ליאור טומשין ועו"ד אופיר צוברי

התקף לב כתאונת עבודה

מתי יכירו בהתקף לב ככתאונת עבודה, ישנה לעובד זכות להגיש תביעה לקביעת דרגת נכות. לפי כללי המוסד לביטוח לאומי, אצל כל מי שלקה באוטם שריר הלב נותרה נכות והשאלה היא מהו שיעורה. שיעור הנכות נקבע בהתאם לממצאי הבדיקות השונות ולמבחנים בחוק.

מתי יכירו בהתקף לב ככתאונת עבודה, ישנה לעובד זכות להגיש תביעה לקביעת דרגת נכות. לפי כללי המוסד לביטוח לאומי, אצל כל מי שלקה באוטם שריר הלב נותרה נכות והשאלה היא מהו שיעורה. שיעור הנכות נקבע בהתאם לממצאי הבדיקות השונות ולמבחנים בחוק.

חשוב לדעת כי לא כל התקף לב שקורה לאדם במהלך עבודתו ייחשב כתאונת עבודה. ולהיפך, ייתכנו אף מקרים בהם אדם לקה בהתקף לב לא בשעות העבודה ולמרות זאת אלה הוכרו כתאונות עבודה, שכן לעתים התקף הלב מתרחש מספר שעות לאחר אירוע בעבודה וגם אז, במקרים המי-תאימים, יוכר האירוע כתאונת עבודה.

המבחנים שיבחן הביטוח הלאומי על מנת להכיר בהתקף לב ככתאונת עבודה הם חריגות האירועים שקדמו לאירוע התקף הלב (מאמץ פיסי חריג ו/או אירוע נפשי חריג בסמוך) ומי-דת השפעתם על קרות האירוע, ביחס לגורמים אחרים אצל אותו אדם. זהו מבחן משולב, מבחן עובדתי, משפטי ורפואי.

להלן נפרט את זכויותיו של מי שאירוע אוטם שריר הלב שלו, המכונה בשפת העם התקף לב, הוכר כתאונת עבודה:

דמי פגיעה – אדם שהתקף הלב בו לקה הוכר כתאונת עבודה, זכאי לקבל תשלום מה-מוסד לביטוח לאומי בעבור תקופת היעדרותו מהעבודה. דמי הפגיעה משולמים על 3 חודשי היעדרות הראשונים בלבד. דמי הפגיעה שי-קבל אדם יהיו בשיעור 75% משכרו הממוצע לפני האירוע, כפול מספר החודשים או חלקי החודשים בהם נעדר.

קביעת גובה הנכות – מי שלקה בהתקף לב ולא נותרה לו בעקבותיו כל מגבלה, יוכר כנכה בשיעור 10% נכות. מי שמצבו מאפשר לו עבודה, למעט עבודה במאמץ פיסי רב, יקבל 25% נכות זו ממשכה ועולה, בהתאם למידת הקושי התפקודי עקב האירוע. נכות צמיחה בשיעור שבין 9% ל-19% מזכה העובד במענק חד פעמי, שהוא גבוה יותר ככל ששיעור הנכות גבוה יותר. נכות צמיחה בשיעור 20% ומעלה מזכה העובד בקצבה חודשית, המחושבת בה-תאם לשכרו ולשיעור נכותו.

מענק או קצה חודשית מגיעים לכל נפגע תאונת עבודה או מחלת מקצוע וגם למי שלקה בהתקף לב, בלא כל קשר לשאלה האם חדל לעבוד או המשך בעבודתו, ובלא כל קשר לשאלה אם שכרו עלה או ירד. יודגש כי גם מי שנותר באותו מקום עבודה ובאותה רמת שכר ואפילו מי ששכרו עלה, יזכה לתגמולים בהתאם לכללים אלה. יפים דברים אלה לכל פגיעה שתוכר כתאונת עבודה.

לא אחת נדחות תביעות של עובדים, בשל מי-לוי תביעה באופן מוטעה, בשל מתן דגש דווקא לגורמים הלא נכונים והחסרת פרטים חשובים שיכולים להאיר את מלוא התמונה באור אחר. לעתים נדחות תביעות בשל מחדלים של הנח-קר במהלך חקירתו בפני חוקר המוסד לביטוח לאומי, לעתים בגין אי הבאת ראיות חשובות ולעתים בגלל בעיה וחוסר בתיעוד הרפואי.

הסבר זה, בשינויים קלים, נכון אף למשרתים בכוחות הביטחון ובכלל זה גם צה"ל, משטרה,

עו"ד ליאור טומשין

עו"ד אופיר צוברי

שירות בתי הסוהר וגופים נוספים. תביעותיהם של אלה לא מוגשות למוסד לביטוח לאומי אלא לק-צין התגמולים במשרד הביטחון. המבחנים להכיר בהתקף לב ככתאונת עבודה זהים כמעט למבח-נים הנהוגים במוסד לביטוח לאומי. עם זאת דרך חישוב הפיצוי בתביעות למשרד הביטחון שונה מדרך חישוב הפיצוי בביטוח הלאומי. בתביעות למשרד הביטחון הפיצוי אינו תלוי במשכורתו של העובד והוא נקבע באופן שווה, בהתאם לשיעור הנכות, לכלל התובעים, בהתאם לכללים המפור-טים בחוק הנכים (תגמולים ושיקום).

תאונות עבודה ומחלות מקצוע מחלות או תאונות שלא הוכרו בעבר עובדים רבים חשופים מכוח עבודתם לפגי-

3. מחלות ריאות - אסתמה, COPD (בין היתר עקב חשיפה לאבק או עשן), סיליקוזיס, אס-בסטוזיס, וסרטן - עקב חשיפה לאבק, מלט, צבעים, עץ, שיש, סיליקה, אסבסט ועוד מגוון רחב של חומרי תעשייה שכיחים.

4. פגיעת גב וצוואר - עקב אימוץ וכיפוף הצ-וואר או הגב ו/או הרמת משא כבד לאורך שנים או עקב שימוש בכלים רוטטים או נהיגה על כלים כבדים. במקרים אלה מוכרים כפגיעות בעבודה מקרים של פריצות דיסק ומקרים של הקרנות לידיים לישבן או לרגליים.

5. פגיעת כתפיים - אצל אנשים שעובדים בס-חיבת ומשיכת דברים ואלה שעובדים מעל גובה הכתף - חשמלאים, אנשי גבס, צבעים, בנאים ועוד, עשויה להתעורר בעיה בכתפיים שכוללת, פעמים רבות, קרעים בגידים, המגבילים תנו-עות הכתף. הדבר מוכר כפגיעה בעבודה ומזכה בפיצוי מביטוח לאומי.

6. פגיעת ברכיים - עבודה הכרוכה ברכינה על הברכיים (רצפים, חשמלאים, אינסטלטורים, פרקטים וכו') או עליה וירידה מסולמות עשויה לגרום לשחיקה של הברכיים, פגיעה בסחוסים או ברצועות, מיניסקוס או רצועה צולבת. אלה יהיו מוכרים כפגיעה בעבודה.

7. פגיעת שורשי כפות הידיים - ירידה בתחושה בידיים (תסמונת התעלה הקרפלית) או במרפ-קים עקב עבודה עם כלים רוטטים או עבודה אחרת הכרוכה באימוץ כפות הידיים (פתיחה, סגירה, סיבוב) וכן מי שעובד על מחשב.

8. פגיעת שמיעה וטנטון - עקב חשיפה לרעש מזיק, סובלים אנשים, לא אחת, מירידת שמיעה ו/או בעיה של צפצופים באוזניים, המכונים טנטון.

9. אירוע מוחי - המבחנים להכרה באירוע מוחי ככתאונת עבודה זהים למבחנים להכרה באוטם שריר הלב המפורטים לעיל.

10. מחלת הסוכרת - סוכרת עשויה להיות מוכרת בשני מקרים כפגיעה בעבודה:

א. אצל מי שקרה אירוע טראומטי בעבודה בטווח של עד 3 חודשים טרם גילוי המחלה.

ב. אם זו התפתחה עקב מצוקה נפשית/ניתוח שהם פועל יוצא של תאונה בעבודה או אם זו התפתחה עקב שימוש בתרופות שנתנו לאדם עקב פגיעה בתאונת עבודה.

11. סרטן - יש לא מעט מחלות סרטניות שהוכרו כמחלות עקב עבודה, בהתאם לסוג ולתנאי הע-בודה, ובהם סרטן עור, סרטן ריאות, לוקמיה, סרטן שלפוחית השתן, סרטן כליות, סרטן מוח ועוד.

12. פרקינסון, תסמונת נירולוגית - יוכרו למי שנחשפו לחומרים כימיים, חומרי ריסוס, רע-לים וכו'. מי שלקה באחד מאלה יוכר כנפגע עקב עבודה - יקבל תגמול כספי, בהתאם למ-צבו. התגמול ינוע בין מענק חד פעמי בגו-בה עשרות אלפי שקלים לבין קצבה חודשית, לצמיחות בגובה אלפי שקלים בחודש. תגמור-לים אלה פטורים ממס, הם אישיים ומשול-מים מהמוסד לביטוח לאומי ולא מהמעביד.

מחלות או תאונות שהוכרו בעבר (תביעה להחמרת מצב)

עובד/גמלאי שהוכר בעבר בגין תאונה או תאונות עבודה וקיבל מענק חד פעמי או קצבה חודשית, זכאי לבקש ועדה מיוחדת בטענה של החמרת מצב. במידה שיימצא כי מצבו הח-מיר מאז הפעם הקודמת בה נבדק יזכה למע-נק חד פעמי נוסף או לקצבה חודשית נוספת עקב כך. עובד/גמלאי שהוכר בעבר בגין מספר תאונות עבודה או מחלות מקצוע, יוכל בתנאים מסוימים לבקש איחוד הנכויות על מנת להגדיל את תגמוליו מהמוסד לביטוח לאומי או על מנת להפוך מענק חד פעמי שקיבל בעבר לקצבה חודשית שיקבל מעתה.

תביעות של אלמנים/אלמנות - אלמנה שב-עלה נפטר מכל סיבה, זכאית לקצבת שארים (בסך כ- 1,500-1,000 ש"ח על פי רוב). אולם, אם הפטירה היא כתוצאה ממחלה או תאונה, שיוכר כי הן נגרמו עקב תנאי העבודה, תקום לה זכות לקצבת תלויים שזו קצבה חודשית גבוהה מהביטוח הלאומי, וזאת בנוסף וללא קשר לפנסיה החודשית אותה מקבלת האלמנה מאז מות בעלה המנוח.

המועד להגשת תביעות

על תביעות להכרה בתאונת עבודה לא חלה התיישנות, כפי שחלה על תביעות נזיקין אחר-רות. ניתן להגיש תביעה להכרה בתאונת עבודה בכל עת ואף לאחר שנים ארוכות. עם זאת, מי שמבקש לקבל את מלוא זכויותיו צריך להגיש התביעה בתוך שנה מיום האירוע/המחלה. מי שיגיש התביעה במועד מאוחר יותר אמנם יטר-פל, אולם לא יהיה זכאי למלוא התגמול אותו היה מקבל לו היה מגיש התביעה במועד. בנ-סיבות אלה - המוסד לביטוח לאומי - לא ישלם תגמולים לעבר - אלא רק לשנה אחת.

פטור ממס הכנסה על רקע רפואי

עובד/גמלאי שסך הכנסתו מפנסיה/ות או מע-בודה עולה על כ- 7,000 ש"ח משלם מס הכנסה מה-פנסיה/ משכורת מדי חודש. במידה וקיימות אצל אותו עובד/גמלאי בעיות רפואיות משמעותיות או מכלול של בעיות רפואיות שכל אחת מהן אינה חמורה בהכרח, עשויה לקום לו זכות לפטור ממס הכנסה לעתיד ואף להחזר מס ההכנסה ששולם על-ידו בשנים האחרונות (עד 6 שנים אחורה).

עו"ד ליאור טומשין הוא בעליו של משרד עורכי הדין טורקמן את טומשין, כותב סור שבועי במוסף השבת של "גלובס". לעו"ד טומשין תוכנית רדיו שבועית ב-100 FM בה הוא משיב לשאלות מאזינים בתחום נזקי הגוף.

כחלק מהתמקצעות המשרד בתחום הביטוח הלאומי כתבו השותפים יחד עם עו"ד ניר גנאיסקו ספר משפטי מקיף בתחום, "תאונות עבודה ומחלות מקצוע" בהוצאת "נבו", אשר משמש מרצים בכירים באקדמיה ושופטים רבים העוסקים בתחום.

ofir@mt-law.co.il tomashin@mt-law.co.il

לעיון במאמרים נוספים ניתן למצוא באתר האינטרנט שכתבותו www.mt-law.co.il